

УХВАЛЕНО

Науково-технічною радою ТНТУ
протокол №6 від 20 травня 2024 р

Проректор з наукової роботи

Павло МАРУЩАК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Микола МИТНИК

2024 р

ПРОГРАМА

для вступу на навчання

для здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Схвалено вченою радою
факультету економіки та
менеджменту

протокол №10 від 22 квітня 2024 р

Декан факультету

Галина ЦІХ

ТЕРНОПІЛЬ, 2024

ЗМІСТ

I. Загальні положення	3
II. Зміст програми вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 073 «Менеджмент»	5
III. Зміст програми додаткового вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 073 «Менеджмент»	9
IV. Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань до вступу в аспірантуру	13
V. Написання наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту)	15
VI. Порядок проведення співбесіди	17
VII. Критерії оцінювання співбесіди	19
VIII. Оскарження результатів іспитів та співбесіди	20
IX. Рекомендована література	20
Додаток	24

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кафедра менеджменту та адміністрування Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя розробляє програму вступного випробування зі спеціальності 073 «Менеджмент», яка відображає загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних та практичних знань претендентів для вступу до аспірантури, а також компетентної здатності здійснення наукових досліджень, якими повинен володіти фахівець зі спеціальності 073 «Менеджмент».

Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, які призначаються ректором ТНТУ і до складу яких включаються доктори наук та доктори філософії, які здійснюють наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

Метою складання вступного іспиту є перевірка й оцінювання фундаментальних знань вступників із функціонування підприємств і державних систем, механізму управління економікою на мікро- та макрорівнях, а також форм, методів й економічних важелів регулювання економічних процесів та встановлення їхньої достатності для проведення наукових досліджень з обраної галузі науки.

Програма вступного іспиту сформована відповідно до спеціальності 073 «Менеджмент». Основу цієї програми склали ключові положення таких дисциплін як «Макроекономіка», «Менеджмент», «Економіка підприємства», «Стратегічне управління», «Менеджмент персоналу», «Фінансовий менеджмент», «Управління змінами», «Антикризовий менеджмент» та ін. На основі даної програми складається перелік питань вступного іспиту й формуються екзаменаційні білети.

Вступникам, які вступають до аспірантури на іншу спеціальність ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра, призначається додаткове вступне випробування. Воно проводиться з метою перевірки якості загально-професійної й спеціальної підготовки потенційних аспірантів і дозволяє виявити й оцінити готовність вступника до вирішення професійних завдань та до науково-практичної діяльності.

Відповідно до «Правил прийому на навчання в аспірантуру та докторантуру ТНТУ»: <https://phd.tntu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/tntu-pr2024-dodatku-phd.pdf>, однією із форм вступного випробування є співбесіда. Метою співбесіди є оцінювання спроможності вступників навчатися в аспірантурі та займатися підготовкою дисертаційного дослідження для прийняття рішення щодо можливості їх допуску до вступних випробувань

для вступу на навчання за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії.

Співбесіда проводиться в усній формі. Результати співбесіди зазначаються у протоколі співбесіди (додаток А). У протоколі співбесіди також зазначаються результати розгляду поданих наукових праць (у разі їх подання) щодо їх відповідності обраному напрямку дослідження або результати розгляду поданого наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту).

За результатами співбесіди, розгляду поданих наукових праць щодо їх відповідності обраному напрямку дослідження або розгляду поданого наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту) предметна комісія приймає рішення про те, що вступника «рекомендовано» або «не рекомендовано» до участі в наступних вступних випробуваннях. До предметних комісій, зокрема для проведення співбесіди, можуть також бути призначені потенційні наукові керівники вступників і склад комісії із співбесіди може бути розширений до 5 осіб.

Особи, які без поважних причин не з'явилися на співбесіду у визначений час, особи, щодо яких комісія прийняла рішення «не рекомендовано» до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Застосування економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-економічних методів управління підприємством.
2. Поняття і класифікація основних фондів підприємства, облік та їх оцінка.
3. Поняття, норми та методи амортизації основних фондів.
4. Виробнича потужність підприємства, методика визначення виробничої потужності та чинники, що впливають на неї.
5. Моделі, технології, методи обґрунтування управлінських рішень.
6. Теоретико-ігрові методи прийняття управлінських рішень.
7. Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування.
8. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств, як структуроутворюючі фактори.
9. Економічна доцільність та напрями розвитку виробничої, логістичної й соціальної інфраструктури суб'єктів господарювання.
10. Призначення, межі ефективності, переваги та недоліки різних типів організаційних структур.
11. Галузева структура підприємств, методики її визначення, аналізу і оцінки ефективності.
12. Взаємозв'язок, організаційно-правової форми господарювання та організаційної структури підприємства.
13. Загальне середовище господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні).
14. Типи ринкових структур та конкурентна поведінка підприємств.
15. Ринкова ціна і фактори її формування на макро- і мікрорівнях.
16. Види ринкових цін та прояв їх стимуляції, синхронізуючої сигнальної функції.
17. Цінова конкуренція і цінова конкурентоспроможність.
18. Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції.
19. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
20. Ринкова інфраструктура і її роль у формуванні соціально орієнтованої економіки.
21. Ринково-правові основи функціонування підприємства та

здійснення підприємницької діяльності.

22. Сутність ресурсів і активів підприємства.

23. Оборотні та необоротні активи в системі функціонування підприємства.

24. Роль амортизаційної політики в інвестиційній активності підприємства.

25. Проблеми оновлення і підвищення технічного рівня основних засобів виробничого призначення.

26. Форми участі персоналу в капіталі та прибутку підприємства.

27. Продуктивність праці та методичні підходи до її визначення.

28. Прогнозування (планування) рівня продуктивності персоналу на підприємстві.

29. Сучасні тенденції до застосування форм заробітної плати.

30. Формування систем оплати праці як чинника мотивації трудової діяльності персоналу вітчизняних підприємств.

31. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу.

32. Виробничий процес, як основний вид операційної діяльності, його складові та принципи раціональної організації.

33. Методи організації виробничих процесів.

34. Тенденції розвитку потокових і не потокових методів організації виробничих процесів.

35. Поняття економічного типу розвитку підприємства і характеристика його видів.

36. Принципи, види та методи планування виробництва (операцій).

37. Бізнес-план, його основні розділи і методи розробки.

38. Поняття «виробничого потенціалу організації», його основні складові та загальні характеристики.

39. Сутність та змістовна характеристика інвестиційно-відтворювального процесу на підприємстві.

40. Інвестиційний потенціал і його зв'язок з виробничим та економічним потенціалом підприємства.

41. Загальна характеристика продукції (послуг) та її класифікаційні ознаки (призначення, фізичні властивості, складність тощо).

42. Вимірники і показники обсягу продукції, сфера їх застосування.

43. Ресурсне обґрунтування виробничої програми підприємства.

44. Управління матеріальними та енергетичними ресурсами.

43. Сучасні логістичні системи управління ланцюгом «постачання виробництво-збут»(системи MRP, DRP, OPT).

46. Технічний контроль якості продукції на підприємстві, його

організація, форми і методи.

47. Пріоритетні напрямки науково-технічного та інвестиційного розвитку галузі і економічної системи в цілому, як фундаментальна база технологічного оновлення підприємства.

48. Інноваційна діяльність підприємства, класифікація інноваційних процесів, новин та нововведень, їх взаємозв'язок і взаємодія.

49. Сутність, цілі, задачі та система функцій інноваційного менеджменту.

50. Сучасні загальносвітові тенденції розвитку інновацій, циклічна концепція розвитку інновацій.

51. Організаційно управлінські засоби мінімізації операційних витрат і зниження собівартості продукції.

52. Функціонально-вартісний аналіз, як метод раціоналізації організаційних і технічних систем та зниження витрат.

53. Неформальні компоненти організації: система цінностей, ментальні моделі, загальне бачення, характер особистих стосунків, стиль управління, індивідуальні ролі, поведінка індивідів і груп.

54. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації.

55. Лідерство, як механізм сполучення різних джерел влади.

56. Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок.

57. Процес залучення людських ресурсів – планування, набір та відбір кадрів.

58. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління.

59. Поняття «контроль» та його місце в системі управління, етапи та модель процесу контролю.

60. Дисфункціональний ефект системи контролю та методи його подолання.

61. Маркетингова діяльність підприємства, як сфера організації зовнішніх комунікацій.

62. Основні ознаки товарів і послуг виробничого призначення.

63. Економічний зміст і види життєвих видів товару на ринку.

64. Суть маркетингової цінової політики, її види в залежності від форм реалізації (безпосередня, непряма), ступеня гнучкості (політика однієї ціни, політика гнучких цін), видів продукції (політика цін на нові і традиційні види продукції).

65. Маркетинг, як стратегія управління виробництвом та продажем продукції і послуг.

66. Задачі маркетингової діяльності на промисловому підприємстві.

67. Центри закупівель, їх типи, структура і механізм функціонування.
68. Загальна характеристика методів дослідження поведінки споживачів.
69. Фінансові результати, як інтегральний критерій досягнення мети підприємства.
70. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення.
71. Управління фінансовою результативністю підприємства.
72. Фінансовий план, зміст і методика розробки.
73. Життєвий цикл підприємства у значеннях певних груп показників фінансового стану.
74. Економічна безпека та небезпека підприємства: співвідношення понять.
75. Методичні підходи до оцінки стану економічної безпеки: кількісна та якісна оцінка, достовірність результатів.
76. Можливості попереднього діагнозу та методи ідентифікації кризових явищ різної глибини в умовах підприємств України: підходи, моделі, показники, технології отримання та використання інформації.
77. Типи антикризової реакції та антикризового управління (реактивне, активне, планове).
78. Характеристика програми антикризової діяльності підприємства.
79. Ознаки банкрутства та підстави для початку процедури банкрутства згідно із Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».
80. Стійкість, як економічна категорія та найважливіша властивість сучасного підприємства.
81. Управлінський механізм підтримки стійкого функціонування підприємства в середовищі з високим ступенем невизначеності.
82. Стратегічні напрями розвитку організації: зростання, стабілізація, скорочення.
83. Види стратегій стабілізації: пауза, продовження з обережністю, стратегія прибутковості.
84. Розвиток організаційних структур, орієнтованих на інноваційну діяльність.
85. Організаційні форми та управління інноваційною діяльністю: послідовна, паралельна та інтегральна.
86. Державна підтримка інноваційних проектів.
87. Узагальнення результатів стратегічного аналізу (SWOT-аналіз, PEST-аналіз).

88. Сутність та рівні стратегічних змін: стратегія, що продовжується, обмежені зміни, радикальні зміни, зміна напрямку руху.

89. Перетворення організації: рефреймінг, реструктуризація, оживлення, оновлення.

90. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління.

ІІІ. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Умови зародження менеджменту та його перших інститутів.
2. Основні етапи історичного розвитку управлінської думки.
3. Виникнення наукового менеджменту.
4. Сутність адміністративної або класичної школи управління.
5. Роль і значення школи людських відносин у подальшому розвитку теорії менеджменту.
6. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».
7. Поняття та сутність сучасної організації. Внутрішньо-організаційні процеси, суб'єкт і об'єкт внутрішньо-організаційного менеджменту.
8. Характеристика основних функцій управління: планування, організація, мотивація, контроль, їх сутність, зміст і взаємозв'язок.
9. Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізійні, матричні.
10. Методи й прийоми стратегічного аналізу.
11. Характеристика стратегічних, тактичних, поточних, оперативних планів.
12. У чому полягає сутність організації виробництва та які його загальні принципи?
13. Охарактеризуйте форми організації виробництва.
14. Назвіть типи виробництв та дайте їм техніко-економічну характеристику.
15. Охарактеризуйте етапи створення і освоєння нової продукції.
16. Назвіть та охарактеризуйте стадії та етапи технологічної підготовки виробництва.
17. Охарактеризуйте етапи розробки проекту організації виробництва при освоєнні виробництва нових видів продукції.
18. Охарактеризуйте методи організації переходу на випуск нових виробів.

19. Що таке організаційна підготовка виробництва, який її зміст і з яких етапів вона складається?
20. Розкрийте сутність виробничого процесу та його складових.
21. Охарактеризуйте основні форми технічного розвитку підприємства.
22. Назвіть основні чинники, що формують виробничу потужність підприємства, й з'ясуйте, у чому полягає їх вплив.
23. Дайте визначення виробничому процесу та його складових.
24. Назвіть та охарактеризуйте способи поєднання операцій.
25. Охарактеризуйте виробничу структуру підприємства та його структурні підрозділи.
26. Що являє собою організація праці та які її основні напрямки.
27. Назвіть та охарактеризуйте різні види поділу праці.
28. Що таке кооперування праці? Як воно пов'язане з поділом праці?
29. Які заходи передбачає організація робочого місця?
30. Розкрийте особливості організації праці керівника.
31. Перелічіть та охарактеризуйте елементи затрат робочого часу та його втрати.
32. Охарактеризуйте систему норм і нормативів праці.
33. Які методи вивчення затрат робочого часу спостереженням вам відомі, дайте їх характеристику.
34. Назвіть та охарактеризуйте основне призначення інструментального господарства підприємства.
35. Охарактеризуйте сутність та призначення ремонтного господарства підприємства.
36. Охарактеризуйте склад та структуру енергетичного господарства підприємства.
37. Дайте визначення матеріально-технічного забезпечення підприємства, які завдання покладаються на підрозділ?
38. Яким чином здійснюється організація транспортного господарства на підприємстві та які системи маршрутних перевезень вам відомі?
39. У яких аспектах розглядається та як формується конкурентоспроможність продукції?
40. Що таке рівень якості продукції та які етапи оцінювання рівня якості?
41. Що таке атестація виробництва та який порядок її проведення?
42. Державне регулювання оплати праці в Україні.
43. Собівартість продукції підприємства, її формування. Планування собівартості продукції.
44. Оцінка ефективності капітальних вкладень підприємства.

45. Персонал підприємства, його склад і структура. Показники руху робочої сили на підприємстві.
46. Планування діяльності підприємства.
47. Прибуток підприємства, його формування та використання в умовах ринкових відносин.
48. Формування та використання майна підприємства.
49. Показники ефективності використання оборотних засобів на підприємстві.
50. Типи, методи та форми організації виробництва.
51. Загальна характеристика правового середовища функціонування підприємств в Україні.
52. Знос та форми відтворення основних фондів підприємства.
53. Організація оплати праці на підприємстві.
54. Сутність підприємства, його цілі та завдання.
55. Організація оплати праці на підприємстві.
56. Ціноутворення на підприємстві.
57. Матеріальні ресурси підприємства та показники їх використання.
58. Організаційно-правові засади господарської діяльності. Майнова основа господарювання.
59. Матеріальні ресурси підприємства та показники їх використання.
60. Виробнича потужність підприємства та її обчислення. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів та потужності підприємства в сучасних умовах.
61. Поняття беззбиткового обсягу виробництва.
62. Класифікація підприємств.
63. Структура підприємства та принципи організації виробництва.
64. Економічна сутність і склад основних засобів підприємства.
65. Сутність та організація внутрішньовиробничих економічних відносин.
66. Поняття виробничого процесу. Структура та принципи організації виробничого процесу.
67. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.
68. Основні тенденції та оцінка ефективності організаційних нововведень. Інноваційна політика підприємства.
69. Склад і класифікація основних фондів підприємства.
70. Вартісна оцінка основних фондів підприємства.
71. Сутність, склад і класифікація оборотних засобів підприємства.
72. Система мотивації праці. Продуктивність праці та методи її

вимірювання.

73. Сутність і структура заробітної плати. Основні функції заробітної плати.

74. Характеристика організаційних типів виробництва.

75. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації.

76. Нормування оборотних засобів підприємства.

77. Продуктивність праці та методи її вимірювання.

78. Сутність та організація внутрішньовиробничих економічних відносин.

79. Умови організації системи економічних відносин на підприємстві.

80. Механізм розподілу частини прибутку підприємства між його підрозділами.

81. Поняття доходу підприємства. Склад доходів підприємства від звичайної діяльності підприємства.

82. Формування доходу підприємства від операційної діяльності. Фактори, що впливають на розмір доходу підприємства від операційної діяльності.

83. Визначення фінансового результату діяльності підприємства.

84. Прибуток підприємства, його формування та використання в умовах ринкових відносин.

85. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.

86. Показники технічного рівня виробництва. Організаційний прогрес.

87. Змінні та постійні витрати. Поняття безбиткового обсягу виробництва.

88. Маргінальні та середні витрати.

89. Собівартість продукції та етапи її формування.

90. Способи планування собівартості продукції.

IV. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ДО ВСТУПУ В АСПІРАНТУРУ

Вступні випробування проводяться у такому порядку:

1. Члени фахової комісії дають вступникові екзаменаційний білет з чотирма питаннями з вступних випробувань.
2. Абітурієнт повинен написати відповіді на ці питання на екзаменаційному листі вступних випробувань, а потім усно на них відповісти членам комісії.
3. Вислухавши відповіді, члени комісії можуть задавати додаткові питання, але такі, які стосуються більш глибокого висвітлення попередньо поставлених питань.

Оцінювання рівня знань. Остаточна оцінка враховує результати відповідей з чотирьох питань.

Оцінювання знань вступників до аспірантури за результатами іспиту здійснюється за стобальною шкалою. Відповіді вступників оцінюються членами комісії окремо за кожним питанням, що дозволяє визначити середню оцінку за результатами висвітлення усіх питань та виставлених оцінок усіма членами комісії. Якщо значення середньої оцінки дробове, воно округлюється до найближчого цілого числа. При виникненні дискусій у процесі оцінювання відповіді вирішальне слово має голова екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання рівня знань вступника:

- 100-90 (відповідає “відмінно”) – вступник дає ґрунтовні, глибокі та теоретично правильні відповіді на всі поставлені питання, демонструє вичерпні знання, формулює узагальнення та висновки; послідовно, логічно, обґрунтовано, безпомилково викладає матеріал; може навести впевнено і правильно приклади для більшої повноти відповіді;
- 89-75 (відповідає “добре”) – вступник володіє знаннями на рівні попереднього пункту, але допускає окремі несуттєві помилки, робить помилки у формулюванні окремих понять і категорій;
- 74-60 (відповідає “задовільно”) – вступник неправильно відповідає та/або не дає відповіді на одне з питань екзаменаційного білету або дає на всі питання малообґрунтовані неповні відповіді; допускає помилки, спрощено викладає матеріал з вказаних питань; може навести приклади тільки за допомогою члена комісії;
- 59- та нижче (відповідає “незадовільно”) – вступник дає неправильні відповіді на два-три питання екзаменаційного білету, допускає суттєві

помилки, демонструє поверхові знання і розуміння основного програмного матеріалу; не послідовно викладає матеріал; невміло робить узагальнення та висновки.

Вступне випробування до аспірантури вважається складеним за умови отримання здобувачем середньої оцінки комісії не нижче оцінки – задовільно.

При оцінюванні знань і вмінь вступника увага звертається передусім на:

- Уміння визначати найсуттєвіші проблемні питання, що потребують концептуального вирішення;
 - Наявність нестандартних елементів аналізу та діагностики;
 - Різноманітність використаних способів зіставлення інформації;
 - Здатність до комбінування та рекомбінування вихідної інформації;
 - Глибину опрацювання проблеми;
 - Адекватність запропонованих заходів виявленим проблемам;
 - Наявність чітко визначеної позиції вступника;
 - Наявність чітко визначеної позиції вступника;
 - Аргументованість, переконливість обґрунтування запропонованих рішень;
 - Уміння стисло, послідовно і чітко викласти сутність і результати своїх пропозицій;
 - Наявність посилань на джерела, з яких запозичена будь яка інформація та дотримання етики цитування;
 - Логічність, конкретність і переконливість та повноту відповідей на запитання;
 - Здатність аргументовано захищати свої економічні пропозиції;
 - Вільне володіння економічною термінологією;
 - Загальний рівень підготовки студента.
- На вступному випробуванні оцінюванню підлягають:
- Володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;
 - Здатність творчо мислити та синтезувати знання;
 - Уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань;
 - Точність виконання розрахунків, тощо.

V. НАПИСАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ (ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ, ПРОЄКТУ)

Науковий текст зі спеціальності 073 «Менеджмент» виконується вступником у разі відсутності друкованих праць (статей, тез) із даної спеціальності у фаховому виданні на момент вступу в аспірантуру.

Науковий текст має бути дослідницького характеру і є самостійною письмовою науковою роботою. Тема наукового тексту обирається самостійно та узгоджується з потенційним науковим керівником (за бажанням вступника).

Автор наукового тексту зі спеціальності має продемонструвати:

- чітке розуміння досліджуваної проблеми/завдання, знання дискусійних питань, пов'язаних з нею/ним;
- вміння підбирати, систематизувати та аналізувати фактичний матеріал;
- вміння формувати обґрунтовані висновки та перспективи подальших досліджень.

Структурними елементами наукового тексту є (обсяг 25-35 сторінок машинописного тексту формату А4, розмір шрифту 14, інтервал 1,5):

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (актуальність, мета, задачі, об'єкт, предмет, методи дослідження);
- основна частина (рекомендовано розбивати на розділи, наприклад, оглядовий та інші);
- висновок;
- список використаних джерел (оформлено згідно діючих вимог).

У науковому тексті обов'язково мають міститися:

- стисла характеристика сучасної розробки проблеми/завдання, дискусійні положення і питання, що потребують вирішення; обґрунтування актуальності досліджуваної проблеми/завдання; чітке формування мети і задач, об'єкта, предмета і методів дослідження, має бути описана інформаційна база дослідження;
- розкриття сутності теми, її найважливіших питань і проблем;
- результати проведеного дослідження із визначенням, наскільки вирішені поставлені завдання і досягнута мета.

Список використаних джерел має свідчити про ознайомлення автора як з фундаментальними науковими працями, так і з останніми публікаціями за

обраною темою (вітчизняними і зарубіжними). Посилання в тексті наукового тексту на використані джерела обов'язкові.

Науковий текст повинен бути самостійною науковою роботою дослідницького характеру. Автор наукового тексту повинен продемонструвати що він може здійснювати наукове дослідження у сфері управлінської науки або на її межі з іншими спеціальностями галузі знань 07 «Управління та адміністрування», що передбачає розширення та поглиблення вже існуючих знань і професійних практик. Науковий текст не повинен містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

При встановленні фактів плагіату (порушення правил цитування) науковий текст знімається з розгляду, а його автор не допускається до вступного іспиту.

Важливі елементи наукового тексту.

Вступ. У вступі, наукового тексту, необхідно зазначити актуальність обраної тематики та навести короткий опис вирішених питань в даній предметній області.

Мета. Формують мету роботи і задачі (завдання), які необхідно виконати для досягнення поставленої мети. При цьому не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Задачі (завдання) дослідження. Подаються нумерованим списком і відповідають логічній послідовності етапів виконання наукового тексту, які потрібно виконати для досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію (наукове завдання) і обране для вивчення.

Предмет дослідження. Предмет міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему наукового тексту, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Практичне значення роботи. Зазначають практичну цінність отриманих результатів роботи.

Якщо в науковому тексті чітко можна окреслити наукове значення отриманих результатів, слід це вказати.

Два варіанти формування наукового тексту:

- **ДОСЛІДНИЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ** – може бути сформульована самостійно вступником на основі раніше проведених ним досліджень чи запропонована потенційним керівником. У науковому тексті необхідно показати проблемні місця, невирішені задачі, обґрунтувати подальші кроки досліджень, які будуть вирішуватись аспірантом під час його майбутніх наукових досліджень з обраної тематики. Дослідницька пропозиція може бути запропонована стейкхолдерами, із якими співпрацює вступник.

- **ПРОЄКТ** – може бути сформульований самостійно вступником на основі раніше проведених ним досліджень чи запропонований потенційним керівником. У науковому тексті необхідно показати напрямок наукового дослідження та готові обґрунтовані рішення (наприклад, метод прийняття управлінських рішень). Проєкт може бути запропонований стейкхолдерами, із якими співпрацює вступник.

Висновки. Загальні висновки до роботи та висновки до розділів (якщо такі є) повинні відрізнятися. У загальних висновках викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в даному науковому тексті. Мають включати виклад результатів вирішення наукової задачі і відповідати поставленим науковим завданням (задачам).

VI. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ

Уповноважений працівник приймальної комісії забезпечує перевірку наданого вступником наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту) щодо оригінальності тексту відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ТНТУ: <http://surl.li/eksyz>. Перевірка наукових публікацій вступника за допомогою електронних сервісів не здійснюється, що не виключає можливості виявлення ознак порушень академічної доброчесності під час співбесіди вступника із предметною комісією.

Науковий текст (дослідницька пропозиція, проєкт) та/або копії наукових публікацій вступника надаються предметній комісії, яка проводить співбесіду.

Під час проходження співбесіди вступник має право:

- вільно викласти свої думки з приводу попереднього наукового досвіду (наявності наукових публікацій, участі у наукових заходах та

наукових проєктах, наукових конкурсах, наукових школах, роботи в наукових гуртках, дискусійних та дебатних клубах);

- висловлюватися з приводу бажаного напрямку наукових досліджень, наукової спеціальності, ймовірного наукового керівника, можливості участі в програмах академічної мобільності, стажуваннях, у тому числі за кордоном, тощо;

- користуватися копіями наукових публікацій для підтвердження тих чи інших висловлених положень, обчислень та цитування думок інших вчених, на висновки яких посилається автор під час проведеного дослідження.

Під час проходження співбесіди вступник повинен:

- бути спроможним пояснити, аргументувати і довести наукові результати, отримані автором особисто під час попереднього наукового досвіду, викладеного у наукових публікаціях (у тому числі визначення особистого внеску в наукових публікаціях, виконаних у співавторстві), чи наукової розвідки, здійсненої у вигляді наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту): актуальність обраної тематики, ступінь її розробленості у вітчизняній і зарубіжній науці, наявність власних оригінальних висновків або додаткові аргументи щодо наявних положень чи концепцій щодо предмету дослідження тощо;

- продемонструвати бачення ходу майбутнього наукового дослідження, його проміжних та кінцевих результатів, а також можливості їхнього впровадження у різні сфери людської діяльності за спеціальністю;

- продемонструвати розуміння основ наукової роботи (основ культури мовлення, академічного письма, значення наукових досліджень та наукових праць, призначення та особливостей участі у наукових заходах тощо);

- надати власні міркування щодо категорій та правил академічної доброчесності, котрі відповідають міжнародним та національним стандартам *academic integrity*.

За потреби предметна комісія може задавати уточнюючі питання, зокрема:

- Що стало мотивом (поштовхом) для вирішення питання про зайняття науковою діяльністю та проходження підготовки на третьому рівні вищої освіти як дослідника?

- Які чинники зумовили вибір наукової спеціальності та наукової школи? (актуальність, новизна дослідження тощо).

- Праці яких вітчизняних та зарубіжних науковців використані під час попереднього наукового досвіду?

- Які основні методи дослідження необхідно використовувати у процесі вирішення майбутнього наукового завдання?

- Які очікуються результати та їх значення для науки та практики?
 - Чим зумовлене рішення зайнятися науковою діяльністю?
 - У чому Ви вбачаєте актуальність теми наукової роботи?
 - Як можете оцінити рівень наукової дослідженості обраної теми, наукової проблеми дослідження?
 - Які складові наукової компетентності плануєте набути під час навчання в аспірантурі?
- Про хід та результати співбесіди предметна комісія складає протокол співбесіди.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

При визначенні результатів співбесіди та для прийняття рішення про рекомендацію або не рекомендацію до подальшого проходження вступником до аспірантури вступних випробувань предметна комісія, яка проводить співбесіду, враховує:

- уміння обґрунтувати свою думку, доводити свою позицію;
- уміння виявляти теоретичні та практичні проблеми певної наукової сфери;
- здатність формулювати завдання задля поставлених цілей наукового дослідження;
- уміння аналізувати та систематизувати наукові джерела та інформацію з них, розуміння основних наукових концепцій, які існують за обраним напрямом наукового дослідження;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

Рішення про те, щоб вступника НЕ рекомендувати до подальшого проходження вступних випробувань предметною комісією може бути прийняте у разі, якщо:

1. Вступник не може обґрунтувати актуальність, об'єкт, предмет та новизну проведених наукових досліджень у вигляді наукових публікацій, наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту);
2. Відповіді на уточнюючі питання не відображають розуміння основ ведення наукової роботи, більшість відповідей на запитання неточні або неправильні, вступник не володіє предметом дослідження;
3. Існують обґрунтовані сумніви щодо самостійного виконання наукового тексту (дослідницької пропозиції, проєкту), що підтверджено низкою питань особи, яка проводить співбесіду, із фіксуванням у протоколі співбесіди;

4. Виявлено випадки чи схильність вступника до аспірантури до порушення правил та стандартів академічної доброчесності;
5. Вступник не може продемонструвати розуміння основних наукових інститутів, які існують в обраній сфері наукового дослідження.

VIII. ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІСПИТІВ ТА СПІВБЕСІДИ

Вступник має право на подання апеляції на результат вступних іспитів чи співбесіди, яка розглядається апеляційною комісією, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора ТНТУ. Апеляції подаються вступником особисто в письмовій формі не пізніше наступного дня після оголошення результатів іспиту чи співбесіди.

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аппело Ю. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків : Фабула, 2019. 432 с.
2. Глазл Ф. Конфлікт менеджмент. Довідник для керівників та консультантів. Київ : АДЕФ-Україна, 2020. 528 с.
3. Дудар Т., Волошин Р., Дудар В. Менеджмент: навчальний посібник Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 336 с.
4. Кучеренко Д. Менеджмент : курс лекцій. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
5. Менеджмент : конспект лекцій. URL: http://ellib.org.ua/books/management/men_1_kneu/index.html
6. Менеджмент : Навчальний посібник – видання 2-е, доповнене, перероблене / Г.Є. Мошек та ін. Київ : Ліра-К, 2020. 548 с.
7. Рудьєв В., Гуткевич С. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
8. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Власенко Т.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2021. 220 с.
9. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л. Менеджмент : Навчальний посібник. Тернопіль : Крок, 2017. 252 с.
10. Мосій О.Б. Основи менеджменту : курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2022. 151 с.
11. Палеха Ю., Мошек Г., Миколайчук І. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2020. 528 с.

12. Сагер Л. Управління внутрішніми комунікаціями підприємств. Теорія, методика, практика. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 197 с.
13. Свидрук І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія : Підручник. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2023. 320 с.
14. Буднік М., Курилова Н. Управління змінами : підручник. Київ: Кондор, 2017. 226 с.
15. Ходаківський Є., Богоявленська Ю., Грабар Т. Психологія управління: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 492 с.
16. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.
17. Гарматюк О.О., Управління персоналом : Конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання економічних спеціальностей. Тернопіль : ТНТУ, 2022. 115 с.
18. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: навч. посібн. Київ : Кондор, 2021. 308 с.
19. Про управління персоналом. 10 найкращих статей з Harvard Business Review. Київ : Країна мрій, 2019. 256 с.
20. Річ Карлгаард. Людський фактор. Секрети тривалого успіху видатних компаній. Дніпро, 2023. 336 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/ljuds-kij-faktor-sekrety-trivalogo-uspihu-vidatnih-kompanij.html>
21. Управління персоналом в умовах децентралізації / За заг. ред. д. н. з держ. упр. В.М. Олуйка. Київ, 2020. 504 с. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/WEB_Uprav_personalom_2_.pdf
22. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник. За ред.. С. Панчишина і П. Островерха. Четверте видання. Київ : Знання, 2019. 723 с.
23. Андреева, Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник. Київ: Знання, 2021. 263 с.
24. Базилевич В.Д. Макроекономіка : Підручник. 2-ге видання. Київ: Знання, 2023. 851 с.
25. Базилевич В.Д. Макроекономіка : опорний конспект лекцій. Київ: Четверта хвиля, 2019. 756 с.
26. Башнянин Г.І. Макроекономічна теорія : Навч. посібник. 2-ге вид. За ред. Г.І. Башнянина і Л.С. Тимошик. Львів : «Новий Світ - 2000», 2021. 552 с.
27. Бойчик І.М. Економіка підприємства : Навч. посібн. Київ : Атіка, 2018. 480 с.

28. Бюджетний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17&p=1309936556715078>.
29. Ватаманюк З., Панчишин С. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Київ : Альтернативи, 2020. 421 с.
30. Вітлінський В.В. Математичне програмування : навчально-методичний посібник для самост. вивч.дисц. Київ : КНЕУ, 2022. 248 с.
31. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: Навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2023. 188 с.
32. Федорейко І.К. Дослідження операцій в економіці : підручник. Київ : Знання, 2021. 558 с
33. Економіка підприємства : структурно-логічний навчальний посібник. За ред. С.Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2020. 457 с.
34. Шегда А., Литвиненко Т., Нахаба М. Економіка підприємства: Навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2019. 335 с.
35. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Редкол.:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Видавничий центр "Академія", 2022. Т.1. 864 с.
36. Новак В., Симоненко Ю., Бондар В., Матвеев В. Інформаційні системи в менеджменті : підручник. Київ : Каравела, 2023. 616 с.
37. Томашевський О. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 296 с.
38. Козьменко О. В. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика) : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 406 с.
39. Кучерявенко І.А. Макроекономіка : Практикум. Київ : Вікар, 2022. 154 с.
40. Кучма М. І. Математичне програмування : приклади і задачі: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2021. 344 с.
41. Лугінін, О. Є. Економетрія : навч. посіб., 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2020. 278 с.
42. Лук`яненко, І. Г. Економетрика : підручник. Київ : Знання, 2020. – 494 с.
43. Макконел К.Р., Брю С.Л. Макроекономіка. Львів : Просвіта, 2022. 514 с.
44. Макроекономіка та макроекономічна політика : Навч. посіб./ Мельник А.Ф. та ін. Київ : Знання, 2020. 699 с.
45. Манків Г. Макроекономіка. Київ : Основи, 2020. 356 с.
46. Мікроекономіка і макроекономіка/ За заг. ред. С. Будаговської. Київ: Основи, 2021. 615 с.

47. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів економ спец.: У 2 ч. / та ін. За заг. ред. С. Будаговської. Київ : «Основи», 2022. 598 с.

48. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. / А. В. Демківський, П. І. Безус. К. : Акад. муніцип. упр., 2023. 276 с.

49. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. ; за ред. А. А. Мазаракі. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2018. 280 с.

50. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник . К.:ЦУЛ, 2020.

51. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник.- 2-ге вид., випр. та доп. К.: ЦУЛ, 2021. 144 с.

52. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібн. / Н. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон.теорії та регіон. економіки. Полтава : Оріяна, 2020. 180 с.

53. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2021. 206 с.

54. Малигіна В.Д., Холодова О.Ю., Акімова Л.М. Методологія наукових досліджень: Монографія. Рівне: НУВГП, 2021. 247 с.

55. Медведєва В.М. Основи наукових досліджень: Практикум. К.: Ліра-К, 2019. 84 с.

ДОДАТОК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
05.07.2016 № 782

Форма № Н-1.09

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

(найменування вищого навчального закладу)

ПРОТОКОЛ СПІВБЕСІДИ № ____

 (прізвище, ім'я, по батькові вступника)

пройшов (пройшла) співбесіду « ____ » _____ 20__ року

у відбірковій комісії _____
 (найменування (назва) інституту/факультету/відділення)

За підсумками співбесіди комісія вирішила _____ до зарахування
 (рекомендувати, не рекомендувати)
 аспірантом (аспіранткою) ____ курсу

третього рівня вищої освіти/освітньо-наукового рівня доктор філософії

за спеціальністю _____
 (код і назва спеціальності)

Мотивований висновок:

Голова комісії _____
 (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Члени комісії: _____
 (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)